

K s. H e n r y k M i s z t a l

DUC IN ALTUM
SPRAWY KANONIZACYJNE

Wybór pism

Redakcja Lidia Fiejdasz

WYDAWNICTWO KUL
LUBLIN 2009

Opracowanie komputerowe
Teresa Myśliwiec

Tłumaczenie na język angielski
Kinga Stasiak, Marzena Rzeszót

Tłumaczenie na język włoski
Krystyna Kozak

Projekt okładki i stron tytułowych
Agnieszka Gawryszuk

Reprodukcje pochodzą z albumów:

Domenico Ghirlandaio, *Sceny z życia Chrystusa: Powołanie Piotra i Andrzeja*, Kaplica Sykstyńska,
w: C. Pietrangeli, *Watykan. Arcydzieła malarstwa*, Arkady 2008.

Rafael Santi, *Cudowny połów ryb*, Victoria and Albert Museum w Londynie,
w: *Jezus według mistrzów*, Demart 2008.

Rembrandt, *Burza na Morzu Galilejskim*, Isabella Stewart Gardner Museum, Boston
w: *Jezus według mistrzów*, Demart 2008.

© Copyright by Wydawnictwo KUL, Lublin 2009

ISBN 978-83-7363-933-1

Wydawnictwo KUL
ul. Zbożowa 61, 20-827 Lublin
tel. 0-81 740-93-40, fax 0-81 740-93-50
e-mail: wydawnictwo@kul.lublin.pl
<http://wydawnictwo.kul.lublin.pl>

Druk i oprawa
elpil
ul. Artyleryjska 11
08-110 Siedlce
e-mail: info@elpil.com.pl

Ks. Henryk Misztal

IN NEGOTIO TANTAE GRAVITATIS

SYLWETKA NAUKOWA

KSIĘDZA PROFESORA HENRYKA MISZTAŁA

Przypadający w roku 2009 jubileusz 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej Księdza Profesora Henryka Misztala oraz 25-lecia istnienia – utworzonej z inicjatywy Jubilata – Katedry Prawa Kanonizacyjnego stają się okazją do zaprezentowania w jednym dziele ważniejszych artykułów oraz pism Księdza Profesora.

Sprawy kanonizacyjne, ze względu na swą złożoność i specyfikę, należą do tzw. *causae maiores*. Konstytucja apostolska *Divinus perfectionis Magister* poleca, by w sprawach tak ważnych (*in negotio tantae gravitatis*) zachować solidność dochodzenia¹. Objętość Księgi świadczy o fakcie, jak wielowątkowe, trudne i złożone są sprawy kanonizacyjne oraz jakiej potrzeba wiedzy, doświadczenia i zaangażowania wielu osób, by je doprowadzić do aktu beatyfikacji czy kanonizacji. Niewątpliwie takiego też trudu i zaangażowania wymagało od Dostojnego Jubilata badanie procedury kanonizacyjnej, ukrytej w obcojęzycznych źródłach, zamkniętej w archiwach watykańskich. Owocem tych licznych i wieloletnich kwerend jest uznany w kraju i za granicą dorobek naukowy Księdza Profesora, którego jedynie część została zaprezentowana w książce „*Duc in altum*”. *Sprawy kanonizacyjne. Wybór pism*.

Tytuł Księgi, zaczerpnięty z Ewangelii św. Łukasza, ma poczwórny wymiar. Zawołanie *Duc in altum* nawiązuje do słów Jezusa wypowiedzianych z łodzi jeszcze do Szymona. To zaproszenie wypłynięcia na głębię i zarzucenia sieci na połów (Łk 5,4) bez wahania i lęku przyjął Piotr i przekazał „całej swojej duchowej rodzinie, ażeby wносиła do Kościoła bezcenny wkład komunii i służby apostolskiej”². Piotr i jego towarzysze zaufali słowu Chrystusa i zarzucili sieci.

¹ Joannes Paulus II pp. *Constitutio apostolica „Divinus perfectionis Magister”*, 25.01.1983, AAS 75(1983), s. 351.

² Jan Paweł II, *Tajemnica świętości i apostołstwa. Homilia Jana Pawła II podczas Mszy św. kanonizacyjnej na placu św. Piotra, 6 października 2002 r.*, OsRomPol 2002, nr 12(248), s. 23.

„Skoro to uczynili, zagarnęli tak wielkie mnóstwo ryb, że ich sieci zaczęły się rwać (Łk 5,6)”³.

To zaproszenie Chrystusa podjęli także wierni różnych stanów, którzy „naśladować bliżej przykład Chrystusa, poprzez przelanie krwi albo praktykę cnót heroicznych dali świadectwo Królestwu Bożemu”⁴. Niektórzy z nich pozostają anonimowi, innych zaś Kościół – w akcie beatyfikacji i kanonizacji – ukazuje światu jako wzór do naśladowania⁵. Stąd tytuł Księgi odpowiada treści zamieszczonych w niej artykułów.

W Roku Kapłańskim słowa *Duc in altum* mają szczególny wymiar dla Dostojnego Jubilata – kapłana, który ponad pół wieku temu, rozpoznawszy powołanie, otworzył serce na strumień łaski i pozwolił, aby słowo Odkupiciela zadziało z całą swoją mocą: *Duc in altum*⁶. Jubileusz 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej Księdza Profesora Henryka Miształa na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim przypada w 49. roku jego kapłaństwa. Wtedy Henryk Miształ, wypowiadając słowa wiary: „Mistrzu, na Twoje słowo zarzucę sieci” (Łk 5,5), bez lęku i z chrześcijańską nadzieją podjął podróż życia⁷, ufając w stałą opiekę Maryi i we wstawienictwo świętych⁸.

Zaproszenie Chrystusa jest skierowane także do każdego i każdej z nas. Wypłynąć na głębię to znaczy zawierzyć Chrystusowi, pokonać słabość i zniechęcenie⁹, „przewyciezać pokusę indywidualizmu, lenistwa i bierności”¹⁰, odkryć głębię własnego ducha, wnikać w głębię świata, zaufać Chrystusowi i podjąć życiową misję¹¹.

Z bogatego dorobku naukowego Księdza Profesora do Księgi wybrano 36 artykułów. Niektóre z nich, ze względu na swą wagę, zostały zaprezentowane w języku włoskim, angielskim, czeskim i po łacinie. Artykuły ułożono według kryterium merytorycznego. Księga składa się z trzech części. Pierwszą, zatytu-

³ List apostolski „*Novo millennio ineunte*” Ojca Świętego Jana Pawła II do Biskupów, *Duchowieństwa i wiernych na zakończenie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000*, 6 I 2001 r., OsRomPol 2001, nr 2(230), s. 4.

⁴ Joannes Paulus II pp, *Divinus perfectionis Magister*, s. 351.

⁵ Zob. także *Otworzyły serca Duchowi Świętemu. Homilia prefekta Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych José Saraíuy Martinsa podczas Mszy św. beatyfikacyjnej*, 14 V 2005 r., OsRomPol 2005, nr 7-8(275), s. 6-7.

⁶ Jan Paweł II, „*Wezwani do wypłynięcia na głębię*”. *Oreędzie na 42. Światowy Dzień Modlitwy o Powołania*, z 17 kwietnia 2004 r.

⁷ Por. *Wstuchiwać się z całym Kościołem w słowo i wolę Chrystusa. Msza św. z okazji inauguracji pontyfikatu, plac św. Piotra, 24 kwietnia 2005 r.*, OsRomPol 2005, nr 6(274), s. 12.

⁸ Jan Paweł II, *Kościół Chrystusa potrzebuje posługi Biskupa Rzymu. Katecheza Ojca Świętego wygłoszona podczas audiencji generalnej, 30 czerwca 2004 r.*, OsRomPol 2004, nr 10(267), s. 54.

⁹ Jan Paweł II, *Przemówienie do młodych, Lednica, 2 czerwca 2001*, „Niedziela” 2001, nr 24.

¹⁰ Jan Paweł II, „*Czynić możliwym niemożliwe*”. *Przemówienie do włoskich skautów należących do ruchu MASCI i stowarzyszenia AGNESCI, 23 października 2004 r.*, OsRomPol 2005, nr 1(269), s. 35-36.

¹¹ Jan Paweł II, *Przemówienie do młodych*.

łowaną krótko *Historia*, otwiera artykuł dotyczący kodyfikacji prawa kanonizacyjnego oraz podstaw prawnych do rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 r. i norm wydanych w ramach posoborowej odnowy prawa kanonizacyjnego. Następne teksty dotyczą rozumienia pojęcia spraw dawnych i spraw historycznych oraz kanonizacji równoznacznej (*canonizatio aequipollens*). Te ważne i niezwykle trudne obszary badawcze należą do pierwszych zainteresowań naukowych Jubilata.

Część druga została poświęcona świętości kanonizowanej. Zestawiono w niej artykuły zawierające analizę pojęcia doskonałości i świętości przed Soborem Watykańskim II i po jego zakończeniu oraz artykuły prezentujące świętość według Jana Pawła II. Przez pryzmat życia osób wyniesionych na ołtarze: wyznawców i męczenników, kobiet i mężczyzn, osób różnych stanów i zawodów, zostały przedstawione barwy jednej świętości.

Część trzecia koncentruje się wokół procedury kanonizacyjnej, w tym środków dowodowych oraz najnowszych rozwiązań ogłoszonych przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych w instrukcji z 17 maja 2007 r. „*Sanctorum Mater*”. *O prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych*. Teksty artykułów, pod względem zapisu, zostały ujednoczone do obowiązujących dzisiaj standardów, a skróty zastosowano za *Encyklopedią katolicką*. Integralną część zbioru stanowi aneks prezentujący dorobek naukowy Jubilata oraz Jego działalność naukowo-dydaktyczną.

Wybór reprodukcji do Księgi Jubileuszowej nie jest przypadkowy. Wszystkie przedstawiają sceny z Ewangelii, a poprzez swoją głęboką treść i symbolikę nawiązują do tytułu Księgi i osoby Jubilata. Są to kolejno: fresk Domenica Ghirlandaio *Powołanie apostołów Piotra i Andrzeja*, arras projektu Rafaela Santi *Cudowny połów ryb* i obraz Rembrandta *Burza na Morzu Galilejskim*.

ŻYCIORYS JUBILATA

Henryk Misztal urodził się 10 kwietnia 1936 r. we wsi Skubicha koło Lublina, jako syn Jana i Marianny z domu Anasiewicz. W latach 1943-1950 uczęszczał do szkoły powszechnej stopnia podstawowego w Motyczcu. W 1950 r. rozpoczął naukę w Lublinie, najpierw w Gimnazjum Biskupim, następnie w Liceum, które w latach stalinizmu przemianowano na Niższe Seminarium Duchowne. Maturę – jako eksternista – zdał 25 czerwca 1954 r. przed państwową komisją w Korespondencyjnym Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Arciszowej w Lublinie¹².

¹² Zob.: *Odpis skrócony aktu urodzenia. Urząd Stanu Cywilnego – Konopnica, nr14/1936, w: Akta personalne Henryka Misztala, sygn. T. 14950, AU KUL; Odpis świadectwa dojrzałości Kores-*

Ksiądz Misztal „wielką przygodę z nauką inspirowaną wiarą”¹³ na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim rozpoczął przed 55 laty, kiedy jako kleryk Wyższego Seminarium Duchownego odbył studia teologiczne na Wydziale Teologii KUL (1954-1960)¹⁴. Świecenia kapłańskie otrzymał 18 kwietnia 1960 r.¹⁵ z rąk ks. bpa dra hab. Piotra Kałwy, Wielkiego Kanclerza KUL. Po roku pracy w charakterze wikariusza w Tomaszowie Lubelskim¹⁶, ks. Misztal – ze względu na „większe dobro Kościoła Świętego”¹⁷ – został skierowany przez bpa Piotra Kałwę na studia z prawa kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL¹⁸. Magisterium i licencjat uzyskał ks. Misztal w 1964 r. na podstawie pracy

pondencyjnego Liceum Ogólnokształcącego nr 21, z 25 czerwca 1954 r.; w: *Akta personalne Henryka Misztala sygn. T. 14950*, AU KUL; P. Stanisz, *Curriculum vitae*, w: *„Divina et humana. Księga jubileuszowa w 65. rocznicę urodzin Księdza Profesora Henryka Misztala*, red. A. Dębiński, W. Bar, P. Stanisz, Lublin 2001, s. 15.

¹³ H. Misztal, *Przemówienie wygłoszone podczas uroczystości wręczenia Księgi jubileuszowej, w: „Religioni et scientiae”. Materiały V Sympozjum Prawa Kanonicznego (Lublin, 25 kwietnia 2001 r.)*, red. P. Stanisz, Lublin 2001, s. 226.

¹⁴ Zob. m.in.: *Ankieta indywidualna kandydata z 17 lipca 1954 r.*, w: *Akta personalne Henryka Misztala T. 14950*, AU KUL; *Protokół egzaminu wstępnego, rok akad. 1954/55 z 24 września 1954 r.*, w: *Akta personalne Henryka Misztala*, sygn. T. 14950, AU KUL; *Podanie do Pana Dziekana Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z 26 września 1954 r.*, w: *Akta personalne Henryka Misztala T. 14950*, AU KUL; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wydział Teologiczny, Karta indeksowa studenta Henryk Misztal na rok studiów I*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wydział Teologiczny, Karta egzaminacyjna, student Henryk Misztal, nr albumu 14956*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akad. 1955/56 z 29 września 1955 r.*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akad. 1956/57 z 2 października 1956 r.*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akad. 1957/58 z 23 października 1956 r.*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akad. 1958/59*, [brak daty], w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akad. 1959/60, z 5 października 1959 r.*, w: tamże; *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wydział Teologiczny, kurs zwyczajny, Absolutorium, L. 254/60/T z 18 kwietnia 1960 r.*, w: *Akta przebiegu studiów z zakresu prawa kanonicznego ks. Henryka Misztala*, sygn. 18.013, AU KUL.

¹⁵ *Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wydział Teologii, kurs zwyczajny L. 254/60/T, Absolutorium ks. Henryka Misztala z 18 kwietnia 1960 r.*, w: *Akta przebiegu studiów z zakresu prawa kanonicznego ks. Henryka Misztala*, AU KUL, sygn. 18.013.

¹⁶ *Nominacja na wikariusza zob. Pismo, L. dz. 1134/Gł/60, z 17.V.1960 w archiwum prywatnym Księdza Profesora. W parafii pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny w Tomaszowie Lubelskim ks. Misztal pełnił funkcję katechety w kaplicach dojazdowych w Jezierni i Przeorsku. P. Stanisz, Curriculum vitae, w: „Divina et humana”, s. 15.*

¹⁷ *Pismo ks. bpa Piotra Kałwy z 2 czerwca 1961 r., nr 1152/Gł/61 do Wielbnego Księdza Henryka Misztala wikariusza parafii w Tomaszowie Lubelskim*, w: *Akta przebiegu studiów z zakresu prawa kanonicznego ks. Henryka Misztala*, sygn. 18.013, AU KUL.

¹⁸ *Z tego okresu zachowały się m.in. następujące dokumenty: Ankieta indywidualna kandydata na I rok studiów – prawo kanoniczne, z 9 czerwca 1961 r. Katolicki Uniwersytet Lubelski, w: Akta przebiegu studiów z zakresu prawa kanonicznego ks. Henryka Misztala, AU KUL, sygn. 18.013; Podanie ks. Henryka Misztala do Obywatela Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o przy-*

*Kościelna cenzura uprzednia pism i druków w Kościele zachodnim do Leona XIII*¹⁹. Jej promotorem był ks. prof. bp Jan Nowicki. Ksiądz Miształ w 1964 r. otrzymał nominację na notariusza Kurii Biskupiej w Lublinie²⁰ oraz podjął studia doktoranckie z prawa kanonicznego²¹. Ich zwieńczeniem była publiczna obrona rozprawy doktorskiej pt. *Cenzura uprzednia pism i druków w Kościele Zachodnim. Studium historyczno-prawne*²², która odbyła się 8 czerwca 1968 r.²³ Jej promotorem był ks. prof. dr hab. Aleksy Petrani²⁴.

Pracę na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL ks. dr H. Miształ rozpoczął 1 października 1969 r., najpierw jako starszy asystent, a następnie (1970-1971) adiunkt w Międzywydziałowym Zakładzie Ustroju i Prawa PRL²⁵. Śmierć prof. dra hab. Wita Klonowieckiego (1971) sprawiła, że Międzywydziałowy Zakład Ustroju i Prawa PRL został zlikwidowany pod naciskiem władz komunistycznych, a ks. dr H. Miształ, wraz z innymi pracownikami Zakładu, został zwolniony z pracy na KUL-u²⁶. Interwencja ks. bpa Piotra Kałwy spowodowała, że od roku akad. 1972/73 został zatrudniony jako starszy wykładowca w Katedrze

jęcie na Wydział Prawa Kanonicznego, 9 czerwca 1961 r., w: tamże; Podanie ks. Henryka Miształa, studenta III roku Prawa Kanonicznego do Rady Wydziału Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o zatwierdzenie tematu pracy magisterskiej, z 8 grudnia 1963 r., w: tamże; Podanie ks. Henryka Miształa, studenta III roku Prawa Kanonicznego do Rady Wydziału Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o dopuszczenie do egzaminu licencjackiego, z 4 marca 1964 r., w: tamże.

¹⁹ Praca znajduje się w AU KUL, pod sygnaturą P.K.l. 238. Zob. także *Dyplom ukończenia studiów wyższych na Wydziale Prawa KUL 9 października 1964 r.*, AU KUL, sygn. 18.013.

²⁰ Pismo z 11.VIII.1964, L. dz. 1764/GH/64, w archiwum prywatnym Księdza Profesora.

²¹ Katolicki Uniwersytet Lubelski, *Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akademicki 1964/65*, z października 1964 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; Katolicki Uniwersytet Lubelski, *Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akademicki 1966/67* z 6 października 1966 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; Katolicki Uniwersytet Lubelski, *Karta ewidencyjna słuchacza szkoły wyższej na rok akademicki 1967/68*, z 2 października 1967 r., w: AU KUL, sygn. 18.013.

²² Rozprawa doktorska, w: AU KUL, sygn. 118 P.K.d.

²³ Zob. szerzej: W. Sawicki, *Ocena pracy doktorskiej księdza mgr. Henryka Miształa p. tytułem „Cenzura uprzednia pism i druków w Kościele zachodnim. Studium historyczno-prawne”* z 19 maja 1968 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; J. Rybczyk, *Ocena pracy doktorskiej x. mgr. H. Miształa*, z 31 maja 1968 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; *Protokół Komisji do oceny rozprawy doktorskiej ks. mgra Henryka Miształa pt. Cenzura uprzednia pism i druków w Kościele Zachodnim*, z 6 czerwca 1968 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; *Protokół Komisji egzaminu doktorskiego*, z 7 czerwca 1968 r., w: AU KUL, sygn. 18.013; *Protokół egzaminu doktorskiego (kierunek filozoficzny)* z 7 czerwca 1968 r., w: AU KUL, sygn. 18.013.

²⁴ H. Miształ, *Życiorys*, 16 X 1978 r., w: *Akta przewodu habilitacyjnego ks. Henryka Miształa 1967-1984*, AU KUL.

²⁵ *Pismo Rektora KUL z 28 września 1970 r.*, w: *Akta personalne ks. Henryka Miształa*, sygn. A-1007.

²⁶ Zob. oficjalne uzasadnienie tej decyzji: *Pismo Prorektora KUL z 28 marca 1972 r.*, nr 307/72/P, w: *Teżka personalna*, sygn. A-1007.

Prawa Wyznaniowego²⁷. Oprócz ćwiczeń i wykładów na kierunku Prawo Kanoniczne, prowadził także zajęcia na Wydziale Teologii oraz Sekcji Socjologii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej w Katedrze Praw Człowieka, kierowanej przez prof. dr hab. Hanne Waśkiewicz²⁸.

Kolokwium habilitacyjne, na podstawie pracy „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym, zostało przeprowadzone dnia 26 kwietnia 1979 r.²⁹ Dnia 30 czerwca Senat Akademicki jednogłośnie zatwierdził uchwałę Rady Wydziału Prawa Kanonicznego o nadaniu ks. doktorowi Henrykowi Miształowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego³⁰. Minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki zatwierdził uchwałę Rady Wydziału Prawa Kanonicznego 2 października 1979 r.³¹ 12 grudnia 1979 r. ks. Miształ został powołany przez Senat Akademicki na stanowisko docenta w Katedrze Prawa Wyznaniowego³². Uchwałę w tej sprawie zatwierdził minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki 24 lipca 1980 r.³³ W tym także roku został powołany na kierownika

²⁷ Pismo Prorektora KUL Stefana Sawickiego z 10 października 1972 r., nr 1172/72/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Miształa*, sygn. A-1007.

²⁸ H. Miształ, Hanna Waśkiewicz, w: *Profesorowie prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, red. A. Dębiński, W.S. Staszewski, M. Wójcik, Lublin, 2008, s. 479-488.

²⁹ Zob. szerzej: *Odpis. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa Kanonicznego KUL z 26 kwietnia 1979 r.*, 2 maja 1979 r., w: *Akta przewodu habilitacyjnego ks. Henryka Miształa 1967-1984*, AU KUL; *Lista obecności członków Rady Wydziału Prawa Kanonicznego KUL na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1979 r. w sprawie kolokwium habilitacyjnego ks. dra Henryka Miształa*, 26 kwietnia 1979 r., w: tamże; *Uchwała Rady Wydziału o nadaniu ks. drowi Henrykowi Miształowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego*, zatwierdzona przez Senat 30 czerwca 1979 r. Zob.: *Wyciąg z protokołu nr 370 posiedzenia Senatu Akademickiego KUL z 30 czerwca 1979 r.*, w: *Akta przewodu habilitacyjnego*, oraz *Wniosek Rektora KUL do Obywatela Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w Warszawie z 10 lipca 1979 r. nr 2775a/79/P w sprawie zatwierdzenia uchwały Rady Wydziału Prawa Kanonicznego o nadaniu ks. drowi Henrykowi Miształowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonizacyjnego*, w: tamże.

³⁰ *Wyciąg z protokołu nr 370 posiedzenia Senatu Akademickiego KUL z 30 czerwca 1979 r.*, w: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

³¹ *Odpis. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki DU-4-6204-18/79 do Obywatela Rektora KUL w Lublinie w sprawie zatwierdzenia uchwały Rady Wydziału Prawa Kanonicznego o nadaniu ks. drowi Henrykowi Miształowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego*, z 2 października 1979 r., w: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

³² *Wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Prawa Kanonicznego z 6 listopada 1979 r.*, w: *Akta przewodu habilitacyjnego*; *Wyciąg z protokołu nr 372 posiedzenia Senatu Akademickiego KUL z 12 grudnia 1979 r.*, w: tamże; *Pismo Prorektora KUL prof. dra hab. Stefana Sawickiego z 20 grudnia 1979 r. L.dz. 4902/79/P do Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Departament Studiów i Badań Uniwersyteckich i pedagogicznych w Warszawie*, w sprawie zatwierdzenia uchwały Senatu Akademickiego KUL z 12 grudnia 1979 r., w: tamże.

³³ *Odpis. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z 24 lipca 1980 r. nr DKZ. III-1904/195/80*, w: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

Katedry Prawa Wyznaniowego³⁴. Uchwałę w tej sprawie zatwierdził Senat Akademicki 16 stycznia 1981 r.³⁵ W 1984 r., na skutek reorganizacji katedr Sekcji Prawa Kanonicznego, Ksiądz Profesor został powołany na kuratora Katedry Prawa Kanonizacyjnego, wyodrębnionej z III Katedry Tekstu Prawa Kanonicznego³⁶.

Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Prawa Kanonizacyjnego na Wydziale Prawa Kanonicznego ks. prof. Miształ otrzymał 22 kwietnia 1986 r. Minister nauki i szkolnictwa wyższego 5 listopada 1986 r. zatwierdził Uchwałę Senatu. Na stanowisko profesora zwyczajnego został powołany przez Senat Akademicki KUL 2 maja 1992 r.³⁷ Z dniem 1 października 2001 r. osiągnął wiek emerytalny. Jednakże na prośbę Rady Wydziału prowadzi zajęcia dydaktyczne na podstawie umowy o pracę.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA KSIĘDZA PROFESORA

W badaniach naukowych Księdza Profesora (oprócz pierwszych prac dotyczących cenzury³⁸, sądownictwa kościelnego i duszpasterstwa Polonii Włoskiej³⁹) najważniejsze są jednak dwa obszary badawcze, z których historycznie pierwsze – przed prawem wyznaniowym – jest prawo kanonizacyjne.

³⁴ Funkcję tę Ksiądz Profesor pełnił przez 27 lat, do grudnia 2007 r. Więcej zob. P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, w: *Księga Jubileuszowa z okazji 90-lecia Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*, red. A. Dębiński, M. Ganczar, S. Józwiak, A. Kawałko, M. Kruszewska-Gagoś, H. Witczak, Lublin 2008, s. 365-388.

³⁵ *Akta osobowe ks. H. Miształa*, AU KUL, sygn. A-1007.

³⁶ *Protokół z Posiedzenia Rady Wydziału Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych KUL z 20 marca 1984 roku*, w: Kancelaria Rektorska, brak sygnatury. Szerzej zob. L. Fiejdasz, *Katedra Prawa Kanonizacyjnego*, w: *Księga Jubileuszowa z okazji 90-lecia Wydziału*, s. 524.

³⁷ P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 381; P. Stanisław, *Curriculum vitae*, s. 17.

³⁸ *Cenzura uprzednia pism i druków w Kościele zachodnim do soboru trydenckiego*, RTK 28(1973), z. 5, s. 101-113; *Cenzura pism i druków w świetle obowiązującego prawa*, STN KUL 22/1(1973), s. 68-72; *Kościelni cenzorzy ksiąg*, RTK 21(1974), z. 5, s. 81-94; *Kościelna cenzura wydawnictw w świetle dekretu „De Ecclesiae Pastorum vigilantia circa libros”*, RTK 23(1976), z. 5, s. 85-95.

³⁹ *Sądownictwo kościelne za biskupa Jerzego Zamoyskiego w diecezji chełmskiej obrządku łacińskiego*, RTK 22(1975), z. 5, s. 107-113; *Wartość dowodowa dokumentów według jurysprudenencji rotalnej*, RTK 29(1982), z. 5, s. 115-123; *Duszpasterstwo Polonii Włoskiej*, SPol 1(1976), s. 185-189.

Badania nad prawem kanonizacyjnym

Od początku lat siedemdziesiątych Ksiądz Profesor żywo interesuje się procesem beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym. Prowadzi kwerendy źródłowe w archiwum Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, w archiwum Roty Rzymskiej, w tajnym Archiwum Watykańskim oraz bibliotekach Włoch i Francji, by następnie ogłaszać drukiem wnioski ze swoich badań. Chronologicznie pierwszą monografią Księdza Profesora jest rozprawa habilitacyjna „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym⁴⁰. Wśród rozpraw naukowych książka ta zajmuje szczególną pozycję, gdyż opiera się na materiałach archiwalnych, w dużej mierze objętych tajemnicą, na źródłach niedostępnych przeciętnemu badaczowi⁴¹.

Autor przedstawił w tej monografii zagadnienie spraw historycznych, które w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym należą do najtrudniejszych. Wobec braku jakiegokolwiek literatury specjalistycznej, Ksiądz Profesor przestudiował w czasie wieloletniej i wielorazowej kwerendy w Rzymie wszystkie akta spraw historycznych (ponad 300 akt, spisanych głównie po łacinie i włosku). W recenzji książki prof. Joachim Roman Bar zaznaczył, iż: „Autor jako pierwszy przeprowadził konfrontację pojęcia spraw dawnych ze sprawami wypadku wyjątego. Wynikiem tej konfrontacji jest wniosek, że wszystkie sprawy dawne prowadzone drogą kultu są sprawami wypadku wyjątego, ale nie wszystkie sprawy wypadku wyjątego są dawnymi, np. prowadzone na podstawie stosunkowo świeżych indultów Stolicy Apostolskiej. Określenie stosunku spraw dawnych do spraw wypadku wyjątego pozwoliło Autorowi rozprawy zająć właściwy stosunek do spraw kultu także w czasach współczesnych”⁴².

Ks. prof. Miształ krytycznie ustosunkował się do nauki papieża Benedykta XIV i wykazał, że wbrew powszechnemu przekonaniu, Benedykt XIV nie był pierwszym, który zdefiniował oraz określił naturę spraw dawnych. Cały wiek wcześniej dokonał tego Petrus Franciscus de Rubeis⁴³. „Wbrew sugestiom niektórych autorów, że braki dowodowe mogą upoważniać sędziego do zadowolenia się niższym stopniem pewności moralnej w sprawach historycznych, Autor wykazał, iż podobnie jak we wszystkich sprawach beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, wymagana jest pewność moralna. Na uwagę zasługuje fakt, iż Ksiądz Profesor wykazał tu szczególną łatwość referowania rzeczy trudnych w sposób prosty i jasny”. Podkreślano także, że publikacja „*Causae historicae*”

⁴⁰ Lublin 1981, ss. 196. Szerzej zob. rec. J.R. Bar, *Ks. Henryk Miształ, „Causae historicae” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym*, Lublin 1981, ss. 196, PK 26(1983), nr 1-2, s. 317-324.

⁴¹ *Wniosek Rektora KUL z 10 lipca 1979 r.*

⁴² Zob. szerzej J.R. Bar, *Ks. Henryk Miształ, „Causae historicae”*, s. 317-324.

⁴³ Myśl tę Ksiądz Profesor rozwinął w artykule *Pojęcie beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych spraw historycznych*, *KiP* 1(1981), s. 145-156; 25(1982), nr 1-2, s. 267-279.

jest o tyle cenniejsza, że zawiera – nieopracowaną dotychczas w literaturze kanonistycznej – działalność Diecezjalnej Komisji Historycznej i Urzędu Historyczno-Hagiograficznego. Profesor jako pierwszy podjął to zagadnienie, uwzględniając nie tylko normy prawne, ale także jurysprudence Kongregacji⁴⁴. Tematyka spraw historycznych znajduje odbicie także w licznych artykułach. Oto najważniejsze z nich: *Kanonizacja równoznaczna*⁴⁵, *Dokument jako środek dowodowy w historycznych sprawach beatyfikacyjnych*⁴⁶, *Historyczne sprawy*⁴⁷, *Pierwotne formy kanonizacji w Kościele zachodnim*⁴⁸, *Procedura kanonizacyjna pierwszego tysiąclecia*⁴⁹, *Kanonizacja św. Kazimierza – aspekt prawnokanoniczny*⁵⁰.

Badania nad postępowaniem kanonizacyjnym, które zapoczątkował Ksiądz Profesor w 1976 r. (między innymi artykułami: *Procedura spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych*⁵¹, *Podstawy prawne przygotowań do procesu beatyfikacyjnego*⁵², *Postulaty kanonistów w sprawie reformy prawa beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego*), są wciąż obecne w Jego twórczości⁵³. Reforma prawa kanonizacyjnego, której w roku 1983 dokonał Jan Paweł II, stała się impulsem do pogłębionego studium nad nową procedurą kanonizacyjną. Badania te Ksiądz Profesor opublikował w pracy pt. *Drogi rozwoju postępowania kanonizacyjnego*⁵⁴. Przedstawił w niej ewolucję form kanonizacji, począwszy od pierwszych wieków Kościoła, a skończywszy na Konstytucji apostolskiej *Divinus perfectionis Magister*. W dziele tym Autor ukazał genezę nowego prawa kanonizacyjnego, a także istotne różnice pomiędzy dawnym a nowym prawem ka-

⁴⁴ J.R. Bar, Ks. Henryk Misztal, „*Causae historicae*”, a także inne recenzje: H. Fros, Ks. Henryk Misztal, „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym, Lublin 1981, ss. 196, Abol 102(1984), s. 232-234; W. Góralski, Ks. Henryk Misztal, „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym, Lublin 1981, ss. 196, RTK 30(1983), z. 5, s. 171-173; Z. Grocholewski, H. Misztal, „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym (*Cause storiche nella procedura di beatificazione e canonizzazione*), Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1981, ss. 196, Apol 60(1987), s. 764-765.

⁴⁵ PK 21(1978), nr 3-4, s. 189-216.

⁴⁶ CzST 5(1978), s. 213-267.

⁴⁷ EK, t. VI, Lublin 1993, kol. 1020-1022.

⁴⁸ W: „*Diligis me? Pasce*”. *Księga jubileuszowa dedykowana Biskupowi Sandomierskiemu Wacławowi Józefowi Świerzauskiemu na pięćdziesięciolecie święceń kapłańskich 1949-1999*, red. S. Czerwik, M. Mierzwa, Sandomierz 1999, s. 423-441.

⁴⁹ W: *Kanonizacja św. Wojciecha i dziedzictwo jego kultu*, red. J. Strzelczyk, C. Pest, W. Polak, Lublin 2001, s. 18-31.

⁵⁰ W: *Jubileusz czterechsetlecia kanonizacji św. Kazimierza Jagiellończyka*, Radom 2005, s. 47-65.

⁵¹ STN KUL 5(1976), s. 63-67.

⁵² RTK 24(1977), z. 5, s. 119-133.

⁵³ STN KUL 6(1977), s. 82-90.

⁵⁴ *Drogi rozwoju postępowania kanonizacyjnego*, Częstochowa 1983, ss. 92; także CzST 11(1983), s. 175-277.

nonizacyjnym. Recenzenci dorobku naukowego Księdza Profesora⁵⁵ zgodnie podkreślali, że „że był to pierwszy komentarz nie tylko w literaturze polskiej, ale także zagranicznej” do prawa kanonizacyjnego⁵⁶.

Wspólnie z o. prof. Joachimem Barem, ks. prof. Miształ napisał poważniejszy, dwustustronicowy komentarz do zreformowanego prawa pt. *Postępowanie kanonizacyjne*⁵⁷. W zamierzeniu Autorów, miał on upowszechnić znajomość procedury kanonizacyjnej oraz zainteresować sprawami beatyfikacyjnymi i kanonizacyjnymi postulacje, które chciały prowadzić procesy. W nowej publikacji znalazły się wzory pism oraz formularze przydatne w czasie prowadzenia sprawy.

Dalsze badania naukowe zdążyły do pogłębiania wiedzy o docenionej w nowym ustawodawstwie roli biegłych w procesie kanonizacyjnym. Stąd w 1985 ukazała się monografia *Biegli w postępowaniu kanonizacyjnym*⁵⁸. W światowej literaturze można było do tej pory spotkać jedynie krótkie wzmianki na temat biegłych w postępowaniu kanonizacyjnym, i to według starego prawa⁵⁹, a w polskiej literaturze artykuł ks. Władysława Padacza pt. *Biegli w procesach beatyfikacyjnych* (PK 2[1959], nr 3-4, s. 359-369), który zawierał dość ogólnikową interpretację przepisów Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 r., szczególnie zaś can. 2031⁶⁰. Tymczasem spod pióra Księdza Profesora wychodzi monografia licząca 264 strony. Autor – znany już w polskiej oraz światowej kanonistyce „z mocnego oparcia się na obszernym materiale dokumentacyjnym”⁶¹ – przeprowadził badania na podstawie obszernej bazy źródłowej; opierał się na najnowszym ustawodawstwie Jana Pawła II oraz licznych pozycjach spraw dawnych i nowych, by poznać styl działania i praktykę Kongregacji w kwestii wykorzystania opinii biegłych. Pracę podzielił na trzy części. W pierwszej omówił m.in. genezę instytucji, pojęcie biegłych, sposób ich powoływania oraz wyliczył ich obowiązki i uprawnienia. W części drugiej przedstawił udział biegłych w ka-

⁵⁵ J. Krukowski, *Ocena dorobku naukowego ks. doc. dr. hab. Henryka Miształa*, w: *Akta personalne ks. Henryka Miształa*, A-1007.

⁵⁶ A. Dębiński, *Wkład księdza profesora Henryka Miształa do nauki prawa*, w: „*Divina et humana*”, s. 49.

⁵⁷ *Postępowanie kanonizacyjne*, Warszawa 1985, ss. 200.

⁵⁸ Zob. recenzje: Z. Grocholewski, *H. Miształ, Biegli w postępowaniu kanonizacyjnym (Periti nei processi di canonizzazione)*, Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1985, ss. 264, *Apol* 60(1987), s. 765-766; J.R. Bar, *Biegli w postępowaniu kanonizacyjnym*, Lublin 1985, Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin, ss. 264, PK 30(1987), nr 1-2, s. 284-286.

⁵⁹ Zob. P.A. Frutaz, *La sezione storica della Sacra Congregazione dei Riti, origini e metodo di lavoro*, Typis Polyglottis Vaticanis 1964²; A. Casieri, *Il miracolo nelle cause di beatificazione e canonizzazione e possibilit di aggiornamento*, Roma 1971; F. Veraja, *Commento alla nuova legislazione per le cause dei Santi*, Roma 1983.

⁶⁰ H. Miształ, *Biegli w postępowaniu kanonizacyjnym*, Lublin 1985, s. 9.

⁶¹ J. Mrówczyński, *Nowa książka Ks. Prof. Henryka Miształa*, BIPOS 1-3(1986), s. 6-7.

nonizacyjnym postępowaniu diecezjalnym. Część trzecia traktuje o biegłych powoływanych w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Zdaniem specjalistów, omawiana pozycja stanowi istotny wkład do nauki prawa kanonizacyjnego. Ks. prof. dr hab. Józef Krukowski w *Ocenie dorobku naukowego ks. doc. dr. hab. Henryka Miształa* napisał, że „lektura tej publikacji wskazuje, iż autor posiadał w wysokim stopniu umiejętność posługiwania się metodą historyczno-prawną i dogmatyczno-prawną oraz korzystania z dorobku innych nauk, jak paleografia, psychologia, teologia”⁶².

Znacznie rozszerzoną wersją wcześniejszych opracowań był *Komentarz do Konstytucji apostolskiej „Divinus perfectionis Magister”*, opublikowany w 1987 r. jako tom VI *Komentarza do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, wydawanego przez kanonistów wykładających na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim⁶³.

Dalsze badania zaowocowały kolejnym, jeszcze obszerniejszym przewodnikiem po problematyce kanonizacyjnej. Książka *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II. Instytucje kanonizacyjnego prawa materialnego, zarys historii procedury kanonizacyjnej, postępowanie w diecezji i Kongregacji, wzory pism i formularzy*⁶⁴ spotkała się z przychylnymi recenzjami w kraju i za granicą. Książk Profesor – jak zaznaczył w słowie wstępnym do książki ks. abp Edward Nowak, ówczesny Sekretarz Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych – przedstawia „nie tylko elementy obowiązującej procedury, ale omawia również instytucje prawa materialnego, historię procesu, przytacza normy obowiązującego prawa. Dołącza także potrzebne formularze procesowe i wzory prowadzenia sesji postępowania diecezjalnego”⁶⁵. W recenzjach wskazano także na dużą przydatność książki, jasność wywodu⁶⁶, erudycję Autora oraz bardzo do-

⁶² A. Dębiński, *Wkład księdza profesora do Henryka Miształa do nauki prawa*, w: „*Divina et humana*”, s. 51.

⁶³ Tamże, s. 49, 49-50. Zob. także rec.: W. Góralski, *Ks. Henryk Miształ, Komentarz do Konstytucji Apostolskiej „Divinus perfectionis Magister”*, *Prawo kanonizacyjne*, t. 6, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1987 s. 227, StP 1993, t. 21, s. 193-194.

⁶⁴ Lublin–Sandomierz 1997, ss. 623.

⁶⁵ E. Nowak, *Słowo wstępne*, w: *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II*, s. 14. Zob. także: W. Bar, *Ks. Henryk Miształ, Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II*, *Wydawnictwo Diecezjalne w Sandomierzu. Lublin–Sandomierz 1997*, ss. 623, „W nurcie franciszkańskim” 6(1997), s. 208-210.

⁶⁶ W recenzji kard. Zenon Grocholewski napisał: „myślę, że książka będzie miała bardzo dużą użyteczność praktyczną z uwagi na bardzo szeroki materiał dla osób, dla których jest przeznaczona, tj. dla postulatorów i studentów prawa kanonicznego i dla tych, którzy tak wiele mają do czynienia z procesami beatyfikacyjnymi i kanonizacyjnymi, szczególnie na szczeblu diecezjalnym. Autor prezentuje głęboką znajomość problematyki i jej złożoność, a jednocześnie przedstawia ją prosto i w sposób zrozumiały”. Szerzej zob. recenzja w języku włoskim: Z. Grocholewski, *H. Miształ, Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II (Diritto relativo alla canonizzazione secondo la legislazione di Giovanni Paolo II)*, *Wydawnictwo Diecezjalne (Casa Editrice Dioecesana)*, Sandomierz 1997, pp. 624, Apol 71(1998), s. 406.

bry styl i język opracowania⁶⁷. Jak się wkrótce okazało, książka odpowiedziała na potrzebę chwili, gdyż – zgodnie z życzeniem Jana Pawła II – ukazała się w pierwszym roku bezpośredniego przygotowania do Wielkiego Jubileuszu⁶⁸. Ze względu na znaczną przydatność została przetłumaczona na język czeski i opublikowana pod tytułem *Kanonizací právo podle zákonodárství Jana Pavla II, instituce materiálno kanonizací práva, nástín dejín kanonizací procedury postupu v diecézi a v kongregaci vzory písemnost a formuláe*⁶⁹.

Niektóre aspekty postępowania kanonizacyjnego stanowiły przedmiot rozważań w licznych artykułach, m.in. *Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych w świetle nowego prawa*⁷⁰, *La Congregazione delle Cause dei Santi. Competenza e struttura*⁷¹, *Zastosowanie norm Kodeksu Prawa Kanonicznego do postępowania w sprawach kanonizacyjnych*⁷², *Procesowy charakter dowodzenia w sprawach kanonizacyjnych*⁷³, *Prawnokanoniczne pojęcie kanonizacji w Kościele zachodnim*⁷⁴, *Kanonizacja w Kościele rosyjskim prawosławnym*⁷⁵, *Kanonizacja w Kościele Prawosławnym (w nawiązaniu do artykułu Romualdas Dulska)*⁷⁶.

Ze względu na fakt, że pierwsze wydanie podręcznika *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II* wyczerpało się w ciągu czterech lat, Autor przygotował wydanie drugie, niejako „vademezum dla postulatorów”⁷⁷, które w 2003 r. ukazało się pod tytułem *Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego, zarys historii, procedura*⁷⁸. Uwzględniło ono m.in. *Notificatioes* Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z 1999 r. oraz *Regolamento* z 2000 r. Praca została uzupełniona przepisami i formularzami dotyczącymi ekshumacji doczesnych szczątków sług Bożych i przesłuchań biegłych historyków.

⁶⁷ W. Góralski, *Ks. Henryk Miształ, Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II*, Wydawnictwo Diecezjalne w Sandomierzu. Lublin–Sandomierz 1997, ss. 623, PK (1997), nr 3-4, s. 270-74.

⁶⁸ E. Nowak, *Słowo wstępne*, s. 15.

⁶⁹ Olomouc 2002, ss. 561.

⁷⁰ KiP 5(1988), s. 127-144.

⁷¹ W: „*Ecclesia et Status*”. *Księga jubileuszowa z okazji 40-lecia pracy naukowej Profesora Józefa Krukowskiego*, red. A. Dębiński, K. Orzeszyna, M. Sitarz, Lublin 2004, s. 485-506.

⁷² „*Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*” 34(2001), s. 154-172.

⁷³ W: „*Semel Deo dedicatum non est ad usum humanos ulterius transferendum*”. *Księga pamiątkowa dedykowana ks. prof. dr. hab. Julianowi Kałowskiemu MIC z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin*, red. J. Wroceński, B. Szewczuł, A. Orczykowski, Warszawa 2004, s. 513-523.

⁷⁴ RNP 6(1996), s. 87-108.

⁷⁵ KiP 13(1998), s. 177-185.

⁷⁶ PAK 2004, nr 3(18), s. 159-166.

⁷⁷ E. Nowak, *Słowo wstępne do II wydania*, w: *Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego, zarys historii, procedura*, Lublin 2003, s. 20.

⁷⁸ Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katedra Prawa Kanonizacyjnego, Lublin 2003, ss. 703.

Ozdobą wieloletnich badań nad procedurą kanonizacyjną jest prawie 600-stronicowe dzieło wydane w języku włoskim pt. *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*, autoryzowane przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych i wydane jako tom 8 serii *Sussidi per lo Studio delle Cause dei Santi* przez Libreria Editrice Vaticana w 2005 r. (ss. 590)⁷⁹. Praca jest polecana przez Kongregację jako ważna pomoc w prowadzeniu spraw kanonizacyjnych na terenie diecezji oraz w Kongregacji. Jak podkreślił we wstępie do książki J.L. Gutiérrez, wieloletni relator w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych i profesor Papieskiego Uniwersytetu Świętego Krzyża w Rzymie, Autor w sposób zharmonizowany ukazał dwa aspekty, „które zazwyczaj w sprawach kanonizacyjnych omawia się oddzielnie. Z jednej strony wyjaśnia historię i doktrynę, z drugiej daje vademecum z praktycznymi wskazówkami oraz formularzami, którymi winien posługiwać się postulador w prowadzeniu spraw”⁸⁰. Omawiana książka jest jak dotąd jedynym w literaturze światowej tak obszernym komentarzem obowiązującego prawa. Docenił to ks. dr Hieronim Fokciński, relator Kongregacji, kiedy w liście z gratulacjami i życzeniami na Boże Narodzenie 2005 r. napisał: „[...] jest to chyba pierwsze dzieło Polaka w obcym języku na ten temat. I nie zdobył się na coś podobnego nikt z pracowników Kongregacji, ale właśnie Książd Profesor, jako piękne ukoronowanie tak aktywnej i chlubnej aktywności w tym zakresie”⁸¹.

⁷⁹ Zob. recenzje: J. Dyduch, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione. Storia e procedura, Libreria Editrice Vaticana 2005, stron 590*, „Polonia Sacra” 62(2006), nr 18, s. 397-398; J. Flaga, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione. Storia e procedura. Traduzione Anna Maria Martinelli. Roman Chowaniec, Revisione Grzegorz Erlebach (Congregazione delle cause dei santi. Sussidi per lo studio delle cause dei sancti). Città del Vaticano, Libreria Editrice Vaticana 2005. 25 x 17,5 cm, 590 p. _ 47,80. ISBN 88-209-7781-8*, „Revue d'histoire ecclésiastique” 101(2006), nr 3-4, s. 1163-1166; Tenze, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione. Storia e procedura, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2005, ss. 590, ZN KUL 49(2006), nr 1(193), s. 108-113*; E. Górecki, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione. Storia e procedura, Libreria Editrice Vaticana 2005, ss. 590*, „Wrocławski Przegląd Teologiczny” 14(2006), nr 2, s. 260-262; J.M. Pommars OSB, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione, storia e procedura, avec Présentation de Mons. José Luiz Gutiérrez; traduction du polonais par Anna Maria Martinelli et Roman Chowaniec; titre original: Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego, zarzys historii, procedura, Lublin 2003, Collection de la Congrégation pour les Causes des Saints, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2005, p. 590*, „Ius Ecclesiae”. *Rivista Internazionale di Diritto Canonico*, Pontificia Università della Santa Croce, Giuffrè Editore, Vol. XVIII, Num. 2, Maggio-Agosto 2006, s. 480-489; W.H. Woestman OMI, *Henryk Misztal, Le cause di canonizzazione. Storia e Procedura, Vatican City, Libreria Editrice Vaticana, Congregazione delle Cause dei Santi, Sussidi per lo Studio delle Cause dei Santi, no. 8, 2005, 590 p. - ISBN 88-209-7781-8, _ 45,00*, „Studia Canonica” 40/1(2006), s. 260-261; A. Dębiński, *Promocja książki polskiego kanonisty w Watykanie*, „Przegląd Uniwersytecki” 2006, nr 2(100), s. 30.

⁸⁰ José Luis Gutiérrez, *Presentazione*, in: *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*, Libreria Editrice Vaticana 2005, s. 6.

⁸¹ Listy gratulacyjne nadesłali m. in: mons. F. Veraja, autor wielu dzieł z zakresu spraw kanonizacyjnych, kard. Zenon Grocholewski, Abp. Michele Di Ruberto, sekretarz Kongregacji Spraw

Ogłoszona przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych 17 maja 2007 r. instrukcja „*Sanctorum Mater*” o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych szybko doczekała się ciekawego opracowania. Niespełna rok po jej ogłoszeniu Ksiądz Profesor opracował do niej komentarz⁸². Przeprowadził szczegółowe badania instytucji *ne pereant probationes*⁸³ i *ad futuram rei memoriam*⁸⁴ oraz raz jeszcze przeanalizował czynności związane z przygotowaniem i prowadzeniem procesu beatyfikacyjnego w fazie diecezjalnej⁸⁵.

Kolejną dziedzinę zainteresowań naukowych Księdza Profesora stanowi kwestia powszechnego powołania do świętości. W swoich publikacjach prof. Miształt nie tylko ukazuje piękno samej świętości⁸⁶, ale także analizuje drogi, na których duchowni, zakonnicy, a także ludzie świeccy tę świętość osiągają. Dziesięciomiesięczna praca poszukiwawcza w bibliotekach w Mediolanie, Paryżu i w Polsce oraz kilkuletnia praca pisarska zaowocowały książką *Doskonali w miłości. Świeccy święci i błogostawieni*⁸⁷ oraz jej kolejnym, rozszerzonym wydaniem pt. *Świeccy święci i błogostawieni*⁸⁸. Publikacja – dostrzeżona w świecie nauki – została przetłumaczona na język czeski⁸⁹. Tematyce powszechnego powołania do świętości Ksiądz Profesor poświęcił kilkadziesiąt artykułów.

Kanonizacyjnych, mons. José Luis Gutiérrez, relator, prof. Ambrogio Eszer, relator generalny, Fr. Romualdo Rodrigo, adwokat Roty Rzymskiej i Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, o. Wojciech Giertych, Teolog Domu Papieskiego Papieża Benedykta XVI, mons. Grzegorz Kaszak, rektor Papieskiego Instytutu Polskiego w Rzymie oraz abp Mieczysław Mokrzycki.

⁸² „*Sanctorum Mater*”. Instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych. Komentarz, Lublin 2008, ss. 156.

⁸³ *Ne pereant probationes*, „Studia Prawnicze KUL” 2009, nr 1(37), w druku.

⁸⁴ *Postępowanie w diecezji lub eparchii według Instrukcji Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z dnia 17 maja 2007 r.*, w: O „*Sanctorum Mater*”, red. W. Bar, L. Fiejdasz, Lublin 2008, s. 41-98.

⁸⁵ *Faza diecezjalna spraw kanonizacyjnych według Instrukcji z 17.V.2007 r.*, „*Sanctorum Mater*”, w: „*Finis legis Christus*”. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Wojciechowi Góralskiemu z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin, t. 1, red. J. Wroceński, J. Krajczyński, Warszawa 2009, s. 587-602.

⁸⁶ Zob. np. *Ewolucja kryteriów świętości w Kościele zachodnim*, w: *Święci a pojednanie Kościołów. Święci łączą czy dzielą?*, red. Z.J. Kijas, Kraków 1998, s. 13-52.

⁸⁷ Lublin 1992, ss. 445. W tej publikacji, zawierającej poczet 180 osób, Profesor wykazał słuszość nauki papieża Benedykta XV, że świętość polega na doskonałym wykonywaniu obowiązków swego stanu zgodnie z wolą Bożą. Książka została napisana „źródłowo, subtelnie, barwnie, z serca, no i w nowym stylu, wolnym od dawnych form odstręczających dziwnością. Panorama świętych świeckich jest rozległa i niewyczerpana jak święta historia: święci stanu młodzieńczego, dziewiczego, małżeńskiego, wdowiego; monarchowie, książęta, wodzowie, rycerze, politycy, pokutnicy, naśladowcy życia konsekrowanego (eremici, rekluzi, pustelnicy, tercjarze) no i ludzie wielu zawodów”. Cz.S. Bartnik, *Recenzja pracy Ks. Henryka Miształta, Doskonali w miłości. Świeccy święci i błogostawieni*, KUL, Lublin 1992, w: tenże, *Gromy mówiące*, Lublin 1999, s. 174-175.

⁸⁸ Lublin–Sandomierz 2002², ss. 527.

⁸⁹ *Švatí a blaboslavení laici*, Olomouc 2004, ss. 591.

Z nowszych warto zauważyć następujące: *Udział świętych w życiu publicznym*⁹⁰, *Święci a przyszłość Europy*⁹¹, *Powszechne powołanie do świętości a Eucharystia*⁹², *Prawo i wiara drogą uświęcenia bł. Kontarda Ferriniego (1859-1902)*⁹³, *Wybrane postacie świętych niewiast zaangażowanych w życie publiczne*⁹⁴, *Świecki święty społecznik. Błogosławiony Edmund Bojanowski (1814-1871)*⁹⁵, *Świętość kobiety realizacją jej godności w Kościele i w społeczeństwie oraz Udział świętych w kształtowaniu systemu wartości Europy*.

Jedną z książek – *Anna Jenke (1921-176)*⁹⁶ – którą ks. H. Miształ napisał wspólnie z s. Bernadeta Lipian, postulatorką jej sprawy beatyfikacyjnej, posłużyła jako scenariusz do filmu *Barwy świętości*, wielokrotnie emitowanego w programie 2 TVP. Warto także wspomnieć, że Ksiądz Profesor osobiście wręczył tę książkę Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Pamiątką po tym spotkaniu jest piękny list, który Ojciec Święty przesłał Księdzu Profesorowi z podziękowaniem oraz pasterskim błogosławieństwem na dalszą pracę na Wydziale oraz w życiu kapłańskim⁹⁷.

Spod pióra Profesora wyszła także książka dotycząca świętości kobiet pt. *Geniusz kobiety, aspekt etyczno-społeczny*⁹⁸. W obu wydaniach zostało ukazanych „kilkadziesiąt najpiękniejszych postaci świętych niewiast zaangażowanych w niesienie najszerzej pojętej miłości bliźniego”. Wyznacznikiem tego „geniuszu” jest świętość i zaangażowanie w życie społeczne tych kobiet, które miały łaskę wiary i ducha apostołskiego⁹⁹. W ten nurt badań wpisują się także inne

⁹⁰ W: *Prawość i godność. Księga pamiątkowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Wojciecha Łączkowskiego*, red. S. Fundowicz, F. Rymarz, A. Gomułowicz, Lublin 2003, s. 173-192.

⁹¹ W: „*Religioni et scientiae*”. *Materiały z V Sympozjum Prawa Kanonizacyjnego (Lublin 25 kwietnia 2001 r.)*, red. P. Stanisław, Lublin 2001, s. 175-208.

⁹² RNP 8(1998), s. 175-186. Znacznie poszerzone wersje tego artykułu to: *Eucharystia w życiu polskich świętych i błogosławionych, w: Żeby nie ustala wiara. Katolicki Uniwersytet Lubelski przed wizytą Ojca Świętego Jana Pawła II*, red. J. Homerski, J. Kondziela, J. Krukowski, Z.J. Zdybicka, J. Ziółek, Lublin 1989, s. 219-234; *Eucharystia źródłem doskonałości polskich świętych i błogosławionych, w: „Eucharistia fons vitae” – współczesne problemy prawne. Materiały sesji naukowej zorganizowanej 26 kwietnia 2006 r. w Kazimierzu Dolnym*, red. S. Tymosz, Lublin 2006, s. 73-98.

⁹³ W: „*Ius et fides*”. *Księga jubileuszowa z okazji siedemdziesiątych urodzin Profesora Jana Świtki*, red. T. Guz, M. Kuć, Lublin 2006, s. 829-847, oraz *Sól ziemi i światłość świata – bł. Prof. Kontarda Ferrini (1859-1902)*, w: „*Gaudium in litteris*”. *Księga jubileuszowa ku czci Księdza Arcybiskupa Profesora Stanisława Wielgusa*, red. S. Janeczka, W. Bajor, M.M. Maciołek, Lublin 2009, s. 563-574.

⁹⁴ W: „*Hominum causa omne ius constitutum est*”. *Księga jubileuszowa ku czci Profesor Alicji Grześkowiak*, red. A. Dębiński, M. Gałązka, R. Hałas, K. Wiak, Lublin 2006, s. 455-476.

⁹⁵ W: „*Historia magistra vitae*”. *Księga jubileuszowa ku czci Profesora Jerzego Flagi*, red. A. Dębiński, S. Wrzosek, K. Maćkowska, M. Kruszevska-Gagoś, Lublin 2007, s. 267-282.

⁹⁶ Lublin 1994, ss. 410.

⁹⁷ Zob. treść listu z 19 czerwca 1995 roku, w: „*Divina et humana*”, s. 8.

⁹⁸ Wydawnictwo Diecezjalne, Sandomierz 1996, ss. 176, oraz *Geniusz kobiety. Aspekt etyczno-społeczny*, Częstochowa 2005², ss. 299.

⁹⁹ *Motycz – nasza Ojczyzna*, red. H. Miształ, Motycz 2005, s. 264.

publikacje ks. Miształa, m.in. *Małżeństwo i rodzina drogą do świętości (Brygida Szwedzka i Dorota z Mątowów)*¹⁰⁰, *Walor społeczny kanonizacji na przykładzie sprawy Anny Jenke (1912-1976)*¹⁰¹ oraz *Błogosławiona Aniela Salawa – świecka apostołka*¹⁰².

Inspiracją do napisania książki pt. *Mówią święci. Przesłania Jana Pawła II w polskich beatyfikacjach i kanonizacjach*¹⁰³ stały się słowa papieża, który miał kiedyś powiedzieć: tyłu wam wyniosłem na ołtarze świętych postaci i co z nimi zrobiliście? Tę tematykę ks. Miształ podejmuje w takich artykułach jak: *Znaczenie polskich beatyfikacji i kanonizacji w nauczaniu Jana Pawła II*¹⁰⁴, *Aktualność przesłań polskich świętych i błogosławionych*¹⁰⁵, *Przesłanie papieskie w kanonizacjach i beatyfikacjach Polek i Polaków za pontyfikatu Papieża Jana Pawła II*¹⁰⁶, *Świętość w ujęciu Jana Pawła II*¹⁰⁷.

Udział Profesora w trybunałach powoływanych do prowadzenia poszczególnych spraw kanonizacyjnych¹⁰⁸ zaowocował również publikacjami im poświęconymi, m.in.: *Martyrium – aspekt historyczno-prawny*¹⁰⁹, *Sprawa beatyfikacji męczenników polskich okresu II wojny światowej*¹¹⁰, *Beatyfikacja męczenników polskich z okresu II wojny światowej*¹¹¹, *Dowodzenie męczeństwa w kontekście sprawy beatyfikacyjnej bł. Władysława Goralą*¹¹², *Święty wikariusz męczennik – Błogosławiony ksiądz Stanisław Mysakowski (1896-1942)*¹¹³, a także *Męczennik z Potoka Górnego – Ksiądz Błażej Nowosad (1903-1943)*¹¹⁴.

¹⁰⁰ „Homo Meditans” 15(1995), s. 83-100.

¹⁰¹ RNP 10(2000), z. 2, s. 155-169.

¹⁰² AK 495-496(1991), s. 287-294.

¹⁰³ Lublin–Sandomierz 1999, ss. 232.

¹⁰⁴ W: *Synodalność Kościoła w nauczaniu i działalności Jana Pawła II. Materiały ogólnopolskiej sesji naukowej zorganizowanej 23 października 2003 r. w Lublinie*, red. S. Tymosz, Lublin 2004, s. 161-193.

¹⁰⁵ „Przegląd Homiletyczny” 2003, t. 7, s. 99-116.

¹⁰⁶ W: *Człowiek wielkiej mądrości i świętości. Błogosławiony Honorat Koźmiński kapucyn*, pod red. G. Bartoszewskiego, H.I. Szumił, M. Chmielewskiego, Lublin 1999, s. 41-74.

¹⁰⁷ „Biuletyn Informacyjny Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Lublinie” 2007, t. 12, s. 101-120.

¹⁰⁸ Ks. Profesor przeprowadził 7 procesów beatyfikacyjnych, z których 6 zakończyło się beatyfikacją oraz prowadzi nadzór naukowy nad wieloma procesami beatyfikacyjnymi i kanonizacyjnymi w kraju oraz za granicą.

¹⁰⁹ AK 472(1987), t. 109, s. 470-485.

¹¹⁰ OsRomPol 1997, nr 11(197), s. 58-61.

¹¹¹ „Ethos” 53-54(2001), s. 192-201.

¹¹² W: *Władysław Goral, Błogosławiony biskup i męczennik (1898-1945). Wybrane aspekty życia, posługi, nauczania i męczeństwa*, red. C. Taracha, Lublin 2006, s. 171-191.

¹¹³ W: *W Duchu i Prawdzie. Wybrane sylwetki Kościoła lubelskiego*, red. H. Miształ, Lublin 2005, s. 33-76.

¹¹⁴ Tamże, s. 77-82.

Prawo wyznaniowe

Równoległe z badaniami prowadzonymi w dziedzinie prawa kanonizacyjnego Ksiądz Profesor prowadził i wciąż prowadzi badania z zakresu prawa wyznaniowego. Zapoznając się z Jego dorobkiem naukowym, można zauważyć, że pierwsze artykuły powstają po promulgowaniu tzw. ustaw majowych. Prace badawcze dotyczą więc gwarancji wolności sumienia i wyznania oraz statusu Kościołów w prawie polskim. W takich publikacjach, jak: *Kościelne pojęcie wolności religijnej a ustawa o gwarancjach sumienia i wyznania z 1989 r.*¹¹⁵, *Ustawowe gwarancje wolności religijnej w Polsce od 1989 roku*¹¹⁶ lub *Wolność religijna w prawie polskim od 1989 r.*¹¹⁷, bada ustawodawstwo wyznaniowe także pod kątem zgodności z kościelną koncepcją wolności religijnej¹¹⁸.

Wiele wysiłku badawczego Ksiądz Profesor włożył w opracowanie całościowego podręcznika do prawa wyznaniowego, obejmującego opis i analizę polskiego prawa wyznaniowego od początków prawa aż do 1989 r. W pierwszej części dzieła omówił pojęcie i naukę prawa wyznaniowego, zagadnienie wolności religijnej w prawie międzynarodowym i nauce Kościoła oraz modele stosunków między państwem a Kościołem. W części drugiej skoncentrował się na historii stosunku państwa do Kościoła i innych wyznań w Polsce do 1989 r., ze szczególnym uwzględnieniem okresu PRL. Zaletą tego podręcznika, zatytułowanego *Polskie prawo wyznaniowe. Zagadnienia wstępne. Rys historyczny*¹¹⁹, było to, że autorem dzieła – jak zauważył prof. Łączkowski – był nie tylko wybitny naukowiec, znawca przedmiotu, ale także wrażliwy kapłan, który umiejętnie splótł ze sobą wątki jurydyczne i historyczne z refleksją filozoficzną. Dzięki temu powstało wartościowe dzieło, mające walory pracy naukowej, „przy równoczesnym ukazaniu aksjologicznego wymiaru poruszanych problemów”¹²⁰.

Kontynuacją tej pracy był następny podręcznik, *Prawo wyznaniowe III Rzeczypospolitej*. Na rynku wydawniczym ukazuje się w 1999 r.¹²¹, uwzględnia już zatem wyznaniowe regulacje zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 17 kwietnia 1997 r. oraz unormowania Konkordatu zawartego między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską w dniu 28 lipca 1998 r. Podręcznik doczekał się licznych recenzji¹²².

¹¹⁵ KiP 11(1993), s. 103-122.

¹¹⁶ ChS 25(1993), nr 3(194), s. 56-73.

¹¹⁷ (Cz. I), „Zamojski Informator Diecezjalny”, 3(1994), nr 1, s. 47-54; (cz. II), „Zamojski Informator Diecezjalny” 3(1994), nr 2, s. 120-140.

¹¹⁸ P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 372.

¹¹⁹ Lublin 1996, ss. 374.

¹²⁰ W. Łączkowski, *Przedmowa*, w: tamże, s. 16.

¹²¹ *Prawo wyznaniowe III Rzeczypospolitej*, pod red. Henryka Misztala (stan prawny na 15 listopada 1998 r.), Lublin–Sandomierz 1999, ss. 280.

¹²² M.in. B. Górowska w recenzji książki napisała, że oprócz ogólnych walorów poznawczych zaletą pracy jest porównawcza prezentacja norm prawa świeckiego i prawa kościelnego, głównie

Równie dobre recenzje zdobył następny podręcznik, *Prawo wyznaniowe*, który został wydany pod redakcją ks. Henryka Miształa w 2000 r.¹²³ Okazało się, że podręcznik ten wyszedł naprzeciw zapotrzebowaniu, jakie istniało na rynku wydawniczym, na książki i publikacje prezentujące tematykę stosunków wyznaniowych z punktu widzenia „doktryny Kościoła oraz katolickich postulatów ustrojowych i prawnych, nie zaś tylko na gruncie ciasnej doktryny pozytywizmu prawniczego”¹²⁴ – jak zauważył prof. Granat. W tym podręczniku przyjęto nową strukturę opracowania. W sposób bardziej syntetyczny przedstawiono zagadnienia historyczne, zaktualizowano obowiązujące wówczas prawo oraz dodano teksty kompletujące całościową wiedzę na temat obowiązującego w Polsce całego prawa wyznaniowego. Po trzech latach omawiane dzieło doczekało się drugiego wydania¹²⁵. Powstało ono pod redakcją Henryka Miształa i Piotra Stanisza i uwzględniało stan prawny na dzień 1 lipca 2003 r.¹²⁶ Po kilku latach, z powodu zmian zachodzących w polskim prawie wyznaniowym oraz przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, powstała konieczność opracowania zupełnie nowego podręcznika¹²⁷. Jest on dziełem trzech autorów: Artura Mezglewskiego, Henryka Miształa i Piotra Stanisza¹²⁸. Rok później ukazało się jego wydanie drugie, uaktualnione i rozszerzone¹²⁹.

Oprócz podręczników i monografii inną formą publikowania badań są artykuły. W nich Książd Profesor porusza problemy szczególnie istotne na gruncie prawa wyznaniowego. Do takich należą m.in. kwestie wolności religijnej w ramach rodziny (*Prawa rodziny w zakresie wychowania dzieci*¹³⁰, *Prawo rodziców do wychowania dzieci*¹³¹, *Gwarancje prawa międzynarodowego i polskiego*

prawa kanonicznego, przy omawianiu takich zagadnień, jak: osobowość prawna związków wyznaniowych, tzw. małżeństwo wyznaniowe, podmiotowość publicznoprawna Stolicy Apostolskiej, duszpasterstwo wojskowe. Szerzej: B. Górowska, *Prawo wyznaniowe III Rzeczypospolitej, pod red. Henryka Miształa, Lublin–Sandomierz 1999 r., Wydawnictwo Diecezjalne w Sandomierzu, ss. 280. Rec. KiP 54(1999), z. 11, s. 89.*

¹²³ Lublin 2000, ss. 512. Zob. m.in. Rec.: S. Tymosz, *Prawo wyznaniowe. Stan prawny na 1 lutego 2000*, ss. 509. Wydawnictwo Diecezjalne w Sandomierzu, „Zamojski Informator Diecezjalny”, IX, nr 2 z 2000, s. 229-232;

¹²⁴ Recenzja naukowa prof. dra hab. Mirosława Granata.

¹²⁵ P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 372-373.

¹²⁶ *Prawo wyznaniowe*, stan prawny na 1 lipca 2003, red. H. Miształ, P. Stanisław, Lublin 2003², ss. 439.

¹²⁷ P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 373.

¹²⁸ A. Mezglewski, H. Miształ, P. Stanisław, *Prawo wyznaniowe*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006, ss. 284.

¹²⁹ A. Mezglewski, H. Miształ, P. Stanisław, *Prawo wyznaniowe*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2008², ss. 292.

¹³⁰ W: *Katecheza dzisiaj. Problemy prawne i teologiczne*, red. W. Janiga, A. Mezglewski, Krosno–Sandomierz 2000, s. 13-31.

¹³¹ W: „*Iustitia civitatis fundamentum*”. *Księga pamiątkowa ku czci Profesora Wiesława Chrzanowskiego*, red. H. Cioch, A. Dębiński, J. Chaciński, Lublin 2003, s. 555-571.

w zakresie uprawnień rodziców do religijnego wychowania dzieci¹³²), sytuacji prawnej i zadań uniwersytetów katolickich (*Wolność uniwersytetu i na uniwersytecie katolickim*¹³³, *Uniwersytet katolicki w doktrynie Kościoła i prawie kanonicznym*¹³⁴) oraz wybranych aspektów prawa wyznaniowego okresu PRL („*Divide et impera*”. *Niszczenie struktur kościelnych i represje wobec duchownych w Polsce jako jedna z metod walki systemu stalinowskiego z religią*¹³⁵ lub *Zarys kompetencji, styl działania i cele Urzędu do spraw Wyznań*¹³⁶¹³⁷).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Spektrum zainteresowań naukowych Księdza Profesora jest bardzo szerokie. Wyliczając chronologicznie, okazuje się, że od początku lat siedemdziesiątych prowadził ćwiczenia i wykłady z kilkunastu dziedzin. Były to: *de processu ordinario*, *de processu matrimoniali*, prawo polskie, ustroj i prawo PRL, wybrane zagadnienia prawa polskiego¹³⁸, wstęp do filozofii prawa, prawo wyznaniowe, prawo rodzinne¹³⁹, prawo administracyjne i postępowanie administracyjne¹⁴⁰, proces małżeński, polskie prawo cywilne (ćwiczenia i wykład)¹⁴¹, proces zwyczajny, prawo rodzinne i opiekuńcze, wybrane zagadnienia prawne Kościoła w Polsce¹⁴², prawo pracy i ubezpieczeń społecz-

¹³² „Studia z Prawa Wyznaniowego” 2000, t. 1, s. 5-20.

¹³³ „Studia z Prawa Wyznaniowego” 2002, t. 4, s. 3-30.

¹³⁴ W: „*Ius et lex*”. *Księga jubileuszowa ku czci Profesora Adama Strzembosza*, red. A. Dębiński, A. Grześkowiak. K. Wiak, Lublin 2002, s. 425-445.

¹³⁵ W: *Represje wobec osób duchownych i konsekrowanych w PRL w latach 1944-1989*, red. A. Grześkowiak, Lublin 2004, s. 23-43.

¹³⁶ [Współautor: A. Mezglewski], w: *Prawo i polityka wyznaniowa w Polsce Ludowej. Materiały z II Ogólnopolskiego Sympozjum Prawa Wyznaniowego (Kazimierz Dolny 26-28 października 2004)*, red. A. Mezglewski, P. Stanisławski, M. Ordon, Lublin 2005, s. 33-70.

¹³⁷ Obszerniejsza i pełniejsza prezentacja dorobku Księdza Profesora w dziedzinie prawa wyznaniowego zob. P. Stanisławski, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 365-388.

¹³⁸ *Protokół z posiedzenia Komisji Wydziału Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w sprawie przewodu habilitacyjnego ks. dra Henryka Misztala*, z 12 lutego 1979 r., w: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

¹³⁹ *Pismo Prorektora Stefana Sawickiego do ks. dra H. Misztala z 5 października 1973 r.*, nr 1625/73/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁰ *Pismo Prorektora Stefana Sawickiego do ks. dra H. Misztala z 28 grudnia 1974 r.*, nr 2231/74/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴¹ *Pismo Prorektora Stefana Sawickiego do ks. dra H. Misztala z 17 listopada 1975 r.*, nr 1923/75/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴² *Pismo Prorektora Stefana Sawickiego do ks. dra H. Misztala z 28 grudnia 1976 r.*, nr 3109/76/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

nych¹⁴³, nauczanie religii w prawie polskim¹⁴⁴, prawo państwowe i wyznaniowe (ćwiczenia i wykład)¹⁴⁵, prawo kanoniczne¹⁴⁶, ustrój i prawo RP¹⁴⁷, ustrój i prawo wyznaniowe RP¹⁴⁸, wolność religijna w dokumentach prawa międzynarodowego, prawa europejskiego i w prawie polskim¹⁴⁹, wolność religijna w konstytucjach Polski oraz prawa kanonizacyjnego¹⁵⁰. Wykłady fakultatywne w języku włoskim *I processi di canonizzazione*, z podtytułami w poszczególnych latach: 1) *Le prove*, 2) *L'inchiesta diocesana*, 3) *Il miracolo*, 4) *I periti*, cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród seminarzystów i doktorantów. Ksiądz Profesor żywo współpracował z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Prowadził wykłady z prawa kanonizacyjnego oraz prawa wyznaniowego w Spiskiej Kapitulie (Słowacja), Welehradzie (Czechy), w Kownie (Litwa) i w Nowym Jorku¹⁵¹. Z wykładami otwartymi gościł na Katolickim Uniwersytecie w Mediolanie (Sacro Cuore), na Manhattanie oraz w Brooklynie.

Ksiądz Profesor wypromował 32 doktorów i 171 magistrów. 82 razy występował jako recenzent w przewodach doktorskich, habilitacyjnych oraz do tytułu profesora.

¹⁴³ Pismo Prorektora Stefana Sawickiego do ks. dra H. Misztala z 9 września 1977 r., nr 2881/77/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁴ Tak podaje: *Protokół z posiedzenia Komisji Wydziału Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w sprawie przewodu habilitacyjnego ks. dra Henryka Misztala*, z 12 lutego 1979 r., w: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

¹⁴⁵ Pismo Rektora M.A. Krapca do ks. dra H. Misztala z 20 listopada 1982 r., nr 6241/82/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁶ Pismo Rektora S. Wielgusa do ks. dra H. Misztala z 19 lutego 1991 r., nr 742/91/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁷ Pismo Rektora S. Wielgusa do ks. dra H. Misztala z 21 grudnia 1992 r., nr 8886/92/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁸ Pismo Rektora S. Wielgusa do ks. dra H. Misztala z 20 marca 1996 r., nr 2862/96/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁴⁹ Pismo Rektora A. Szostka do ks. dra H. Misztala z 29 listopada 2000 r., nr 13242/2000/P, w: *Teczka personalna ks. Henryka Misztala*, sygn. A-1007.

¹⁵⁰ Prawo kanonizacyjne, wykładane na KUL przez Księdza Profesora od 1973 r., nosiło nazwę: *De beatificatione et canonizatione* (Wydział Prawa Kanonicznego. *Plan zajęć dydaktycznych w roku akademickim 1973/74*, zob. *teczka: Wydział Prawa. Tok studiów. Wykładowcy 1955/56-1995/96*, AU KUL); *Wydział Prawa Kanonicznego. Plan zajęć dydaktycznych w roku akademickim 1974/75*, zob. *teczka: Wydział Prawa. Tok studiów. Wykładowcy 1955/56-1995/96*, AU KUL); *Proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny* (Wydział Prawa Kanonicznego. *Plan zajęć dydaktycznych w roku akademickim 1975/76*, zob. *teczka: Wydział Prawa. Tok studiów. Wykładowcy 1955/56-1995/96*, AU KUL); *Postępowanie beatyfikacyjne* (Wykaz zajęć dydaktycznych pracowników naukowych Wydziału Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych KUL w roku akademickim 1985/1986, zob. *teczka: Kancelaria Rektorska*, AU KUL); *Prawo beatyfikacyjne* (Wydział Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych KUL. *Program zajęć dydaktycznych na rok akad. 1985/86. Sekcja Prawa Kanonicznego – Kurs zwyczajny „B”*, zob. *teczka: Kancelaria Rektorska*, AU KUL); *Prawo kanonizacyjne* (Wykaz zajęć dydaktycznych pracowników Wydziału Prawa Kanonicznego KUL w roku akad. 1987/88, zob. *teczka: Kancelaria Rektorska*, AU KUL).

¹⁵¹ P. Stanisz, *Curriculum vitae*, w: „*Divina et humana*”, s. 16-17.

PEŁNIONE FUNKCJE

W czasie czterdziestoletniej pracy na KUL-u Ksiądz Profesor pełnił liczne, odpowiedzialne funkcje. Był prodziekanem Wydziału Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych (1983-1987), a w latach 1987-1989 jego dziekanem. Od 1983 r. był przewodniczącym Senackiej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów. Był także wieloletnim członkiem: Senackiej Komisji Stypendialno-Młodzieżowej, Senackiej Komisji Lokalowej, Senackiej Komisji Wydawniczej, Senackiej Komisji ds. Kontaktów Naukowych z Zagranicą, Senackiej Komisji ds. Nauki, Senackiej Komisji ds. Bibliotecznych oraz Senackiej Komisji ds. Dyscyplinarnych Pracowników Naukowych. Przez kilkanaście lat był przewodniczącym oraz członkiem Komisji Kwalifikacyjnej dla doboru kandydatów¹⁵².

Ksiądz Profesor bierze aktywny udział w pracach rad naukowych: „Roczników Nauk Prawnych”, „Studiów z Prawa Wyznaniowego”, „Studiów Prawniczych KUL”, czasopisma „Soter” wydawanego przez Uniwersytet Vytautas Magnus na Litwie oraz w pracach zespołów redakcyjnych: kwartalnika „Prawo – Administracja – Kościół”, *Dizionario generale di diritto canonico* – 6-tomowego komentarza do Kodeksu Prawa Kanonicznego, wydawanego przez Uniwersytet w Nawarze (Hiszpania)¹⁵³.

DZIAŁALNOŚĆ W ARCHIDIECEZJI

Jubilat czynnie uczestniczył w życiu Kościoła w Archidiecezji Lubelskiej. Był notariuszem Kurii Biskupiej (1964-1974), sędzią Sądu Biskupiego (1970-1981), diecezjalnym korespondentem Biura Prasowego Episkopatu Polski (1976). Współpracował z Wicepostulatorskim Ośrodkiem Prymasowskim w Warszawie oraz Postulatorskim Ośrodkiem Studiów w Rzymie. Pracował jako archiwariusz Archiwum Kurialnego w Lublinie (1974-1976), a następnie dyrektor Archiwum Diecezjalnego (1976-2001). Pełnił funkcję wizytatora archiwów parafialnych w diecezji lubelskiej (1978-1982) oraz wizytatora biskupiego. Był wieloletnim

¹⁵² Zob. m.in. *Informację na temat działalności społecznej i politycznej* [ks. prof. H. Misztala], w teczce: *Akta przewodu habilitacyjnego*.

¹⁵³ Zob. szerzej: Archiwum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. *Akta personalne ks. Henryka Misztala*, A-1007; Kuria Metropolitalna Lubelska, *Akta personalne ks. Henryka Misztala*, Sygnatura 185; *Leading Intellectuals of the World*, 3 Edition, American Bibliographical Institute 2004, s. 158; *Złota Księga nauki polskiej*, wyd.: 1999, 2000, 2005; *Współcześni uczeni polscy*, t. III, Warszawa 2000, s. 203; *Who is Who; Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. Informator*, red. A. Dębiński, E. Szczot, J. Jaśkowski, L. Fiejdasz, Lublin 2005, s. 70.

członkiem Kolegium Konsultorów, Rady Ekonomicznej, Rady Kapłańskiej, Archidiecezjalnej Komisji do Spraw Personalnych¹⁵⁴. Przeprowadził 7 procesów beatyfikacyjnych, z których 6 zakończyło się beatyfikacją. Prowadzi nadzór naukowy nad wieloma procesami beatyfikacyjnymi i kanonizacyjnymi w kraju oraz za granicą. Został obdarzony wysokimi godnościami kościelnymi: od 1981 r. kanonik honorowy Kapituły Katedralnej Lubelskiej, od 1992 kanonik gremialny Kapituły Metropolitalnej w Lublinie, od 1996 r. kapelan honorowy Ojca Świętego Jana Pawła II.

PRZYNALEŻNOŚĆ DO ORGANIZACJI

Ks. prof. dr hab. Henryk Miształ jest członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in.: Consociatio Iuris Canonici Promovendo w Rzymie, Towarzystwa Naukowego KUL, Towarzystwa Przyjaciół KUL, Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Prawa KUL, Stowarzyszenia Prawa Wyznaniowego (członek-założyciel) oraz Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Nauk w Lublinie.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Ksiądz Profesor trzykrotnie został uhonorowany wysokimi odznaczeniami państwowymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski *Polonia Restituta* (2000), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2006), Złotym Medalem za długoletnią służbę (postanowienie Prezydenta RP z 23 września 2009 r.). Profesor Miształ trzykrotnie otrzymał nagrodę rektora KUL: za pracę habilitacyjną „*Causae historicae*” w *postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym* (1981), za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe oraz kształcenie kadr naukowych (2000), za wydanie pracy w języku włoskim *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*, Libreria Editrice Vaticana (2006). W 2007 r. „w związku z ofiarną pracą na rzecz Uniwersytetu”¹⁵⁵ otrzymał Medal za Zasługi dla

¹⁵⁴ P. Stanisław, A. Abramowicz, *Katedra Prawa Wyznaniowego*, s. 381-382, przypis 19.

¹⁵⁵ W *Uchwale* czytamy: „W swojej długoletniej pracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej miał zawsze na względzie dobre imię Uczelni, a przez swoje osobiste świadectwo dobroci troszczył się o chrześcijańską formację młodzieży”. Zob. *Uchwała Senatu Akademickiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z 22 czerwca 2006 r. w sprawie nadania Medalu za zasługi dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*.

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. W maju 2009 r., ze względu na „szczególne zasługi dla społeczności gminnej”, został odznaczony przez wójta Medalem Zasługi Gminy Konopnica. Od 2000 r. jest honorowym obywatelem miasta Pucka.

Księga *„Duc in altum”. Sprawy kanonizacyjne. Wybór pism* adresowana jest do wszystkich osób pragnących pogłębić wiedzę z zakresu prawa beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego. Skorzystają z niej nie tylko wykładowcy i studenci prawa kanonicznego, lecz także osoby prowadzące sprawy beatyfikacyjne: powodowie spraw, postulatorzy, członkowie trybunałów oraz wszyscy, którym powszechne powołanie do świętości jest szczególnie bliskie.

Lublin, 26 października 2009 r.

Lidia Fiejdasz